EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 2.12.2010
COM(2010) 698 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par atbrīvojumu no kadmija izmantošanas aizlieguma, kas piešķirts pārnēsājamām baterijām un akumulatoriem, kurus paredzēts izmantot bezvada elektriskajos instrumentos,

saskaņā ar 4. panta 4. punktu 2006. gada 6. septembra Direktīvā 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK

IEVADS

Bateriju direktīvas (Direktīva 2006/66/EK[1]) mērķis ir uzlabot bateriju un akumulatoru, kā arī visu to aprites ciklā iesaistīto operatoru darbību, ekoloģiskos rādītājus. Tā paredz īpašus noteikumus bateriju un akumulatoru laišanai tirgū un izlietoto bateriju un akumulatoru savākšanai, apstrādei, pārstrādei un apglabāšanai. Konkrētāk, tā aizliedz laist tirgū baterijas un akumulatorus, kas satur dzīvsudrabu un kadmiju.

Šo aizliegumu piemēro vērtībām, kas pārsniedz noteiktās robežvērtības, un uz to attiecas vairāki atbrīvojumi. Viens konkrēts atbrīvojums, kas noteikts direktīvas 4. panta 3. punkta c) apakšpunktā, attiecas uz kadmija izmantošanu pārnēsājamās baterijās un akumulatoros, kuri paredzēti lietošanai bezvada elektriskajos instrumentos. Šajā ziņojumā ir aplūkots minētais atbrīvojums. Bezvada elektrisko instrumenti ir, piemēram, ierīces, ko lietotāji un profesionāļi izmanto griešanai, malšanai, tīrīšanai ar smiltīm, saberšanai, zāģēšanai, sagriešanai, cirpšanai, urbšanai, caurumošanai, perforēšanai, kalšanai, kniedēšanai, skrūvēšanai, pulēšanai vai līdzīgai koksnes, metāla un citu materiālu apstrādei, vai pļaušanai, griešanai un citām dārzniecības darbībām.

Direktīvas 4. panta 4. punkts nosaka, ka Komisijai jāpārskata atbrīvojums, ko piešķir atbilstoši 4. panta 3. punkta c) apakšpunktam, un līdz 2010. gada 26. septembrim Eiropas Parlamentam un Padomei jāiesniedz ziņojums. Ziņojumam jāpievieno attiecīgi priekšlikumi ar mērķi aizliegt izmantot kadmiju baterijās un akumulatoros, ja tas nepieciešams. Šajā ziņojumā termins "baterijas" apzīmē pārnēsājamās baterijas un akumulatorus.

APKOPOTĀ INFORMĀCIJA ATBRĪVOJUMA NOVĒRTĒŠANAI

Gatavojot iespējamus priekšlikumus tiesību aktiem, kas attiecas uz atbrīvojumu, Komisija apkopoja datus par varbūtējo politikas risinājumu priekšrocībām un trūkumiem, tostarp to ietekmi uz ekonomiku, sabiedrību un vidi, atbilstoši ietekmes novērtējuma pamatnostādnēm[2].

Komisija 2003. gadā publicēja pētījumu "Vairāku politikas risinājumu ietekmes novērtējums Bateriju direktīvas pārskatīšanai" (*Impact assessment on selected policy options for revision of the Batteries Directive*)[3], ko veica *Bio Intelligence Service*, lai sagatavotu pārskatu par iepriekšējo Bateriju direktīvu (Direktīva 91/157/EEK, ko vēlāk atcēla ar Direktīvu 2006/66/EK). Eksperti norādīja, ka attiecībā uz pārnēsājamām niķeļa un kadmija (NiCd) baterijām un saistīto vietēja mēroga risku pēc riska faktoru aprēķināšanas netika izslēgta kadmija izmantošanas aizlieguma piemērotība. Tomēr ziņojuma sagatavošanas laikā nebija pieejami reāli aizstājēji pārnēsājamām NiCd baterijām to lietošanai bezvada elektriskajos instrumentos. Pārnēsājamo NiCd bateriju savākšanas un pārstrādes rādītāji, kā arī sadedzināšanas iekārtām un atkritumu poligoniem noteikto spēkā esošo prasību izpilde tika raksturotas kā citi svarīgi faktori vietēja mēroga riska samazināšanai.

Ir iegūta jauna informācija, kas ir plašāka par informāciju, kas bija pieejama 2006. gadā, kad tika pieņemta direktīva; šī informācija iegūta, jo īpaši pateicoties Eiropas Savienības Riska novērtējuma ziņojumam (*RAR*, 2008. gads), pētījumam "Kadmijs elektrisko instrumentu

---

1 OV L 266, 26.9.2006., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/103/EK (OV L 327, 5.12.2008., 7.–8. lpp.).

2 Sk. http://ec.europa.eu/governance/impact/commission_guidelines/docs/iag_2009_en.pdf.

3 Sk. http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/eia_batteries_final.pdf.

baterijās", ko publicēja Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra (2009. gads), un īpašam pētījumam, ko 2009. gadā Komisija pasūtīja, lai apkopotu un novērtētu pieejamo informāciju.

2008. gadā Komisija publicēja riska novērtējuma ziņojumu[4] (*RAR*) par risku, ko cilvēka veselībai un videi rada kadmiju saturošas vielas (piemēram, metālisks kadmijs un kadmija oksīds). *RAR* tika konstatēts, ka Eiropas Savienībā kadmiju galvenokārt izmanto NiCd bateriju ražošanā. Riska novērtējuma rezultāti parādīja, ka turpmāk vajadzīgi konkrēti pasākumi, lai ierobežotu kadmija ekspozīcijas risku strādājošajiem un videi. Tomēr *RAR*, līdzīgi saistītajai ES riska samazināšanas stratēģijai attiecībā uz kadmiju, ko 2008. gadā[5] pieņēma Komisija, netika identificēta nepieciešamība pēc turpmākiem pasākumiem, lai cīnītos pret iespējamiem riskiem, kas saistīti ar NiCd bateriju laišanu tirgū, izmantošanu, pārstrādi un apglabāšanu.

2009. gadā Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra publicēja ziņojumu "Kadmijs elektrisko instrumentu baterijās – aizlieguma iespējamība un sekas"[6]. Ziņojumā norādīts, ka NiCd baterijas elektriskajos instrumentos ir iespējams aizstāt. Konkrētāk, dažu pēdējo gadu laikā ārkārtīgi strauji attīstījusies viena no alternatīvām bateriju tehnoloģijām, proti, litija jonu (*Li-ion*) baterijas. Visām dažāda veida bateriju tehnoloģijām ir priekšrocības un trūkumi. Šobrīd litija jonu un niķeļa metāla hidrīda (NiMH) baterijas cenas un izpildījuma ziņā ir pilnībā konkurētspējīgas alternatīvas NiCd bateriju tehnoloģijām.

2009. gadā Komisija pasūtīja apkopojošu pētījumu, lai tai palīdzētu pārskatīt atbrīvojumu. 2010. gada martā pētījumu publicēja Vides ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē[7]. Mērķis bija novērtēt pieejamos datus un informāciju un noteikt un ņemt vērā pārējās vajadzības atbrīvojuma pārskatīšanā. Pieejamie dati liecināja, ka šobrīd būtu tehniski iespējams aizstāt NiCd bateriju tehnoloģijas ar esošajām litija jonu un NiMH bateriju tehnoloģijām, ņemot vērā vairākus ierobežojumus lietojumos, kur temperatūra ir zemāka par 0°C.

Līgumslēdzēji mēģināja aprēķināt iespējamā aizlieguma, kas attiecas uz bateriju lietošanu bezvada elektrisko instrumentos, ekonomisko un sociālo ietekmi, taču saskārās ar ievērojamām grūtībām, novērtējot ieguvumus veselības un vides ziņā. Ņemot vērā tikai pienācīgi pamatotas ikgadējās izmaksas un ieguvumus, novērtēts, ka ikgadējie ieguvumi ir gandrīz līdzvērtīgi izmaksām. Šobrīd pieejamie dati ir ļoti neskaidri, lai noteiktu iespējamos ieguvumus veselības un vides ziņā. Vēl nav veikts salīdzinošs aprites cikla novērtējums par attiecīgi trim galvenajām bateriju tehnoloģijām, taču šāds novērtējums ir vajadzīgs, lai pabeigtu visaptverošu izmaksu un ieguvumu analīzi saistībā ar atbrīvojuma pārskatīšanu.

KOMISIJAS ORGANIZĒTA APSPRIEDE AR IESAISTĪTAJĀM PERSONĀM

Balstoties uz publicēto apkopojošo pētījumu, Komisija no 2010. gada 10. marta līdz 10. maijam organizēja tiešsaistes sabiedrisko apspriešanos ar iesaistītajām personām.

---

4 Sk. ES Riska novērtējuma ziņojumu (*RAR*) par Cd un CdO: http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/REPORT/cdmetalreport303.pdf.

5 Sk. Komisijas paziņojumu par riska novērtēšanas rezultātiem un riska samazināšanas stratēģijām attiecībā uz kadmija metālu un kadmija oksīdu: http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/OJ_RECOMMENDATION/ojrec7440439.pdf.

6 Sk. http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5901-9.pdf.

7 *ESWI* pētījums (2010. gads) pieejams: http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/cadmium_report.pdf.

Iesaistītās personas tika aicinātas sniegt savu viedokli par vides, sociālo un ekonomisko ietekmi, ko varētu radīt aizliegums turpmāk izmantot kadmiju pārnēsājamās baterijās un akumulatoros, kas paredzēti lietošanai bezvada elektriskajos instrumentos. Tie tika aicināti sniegt papildu komentārus un tehniskus un zinātniskus datus par aizliegumu.

Dažas iesaistītās personas atbalstīja atbrīvojuma atcelšanu attiecībā uz NiCd bateriju izmantošanu bezvada elektriskajos instrumentos, jo tie uzskatīja, ka ekonomiskās izmaksas ir minimālas un ilgtermiņā vides ieguvumi ir ievērojami. Citas iesaistītās personas neatbalstīja atbrīvojuma atcelšanu un uzsvēra, ka dati par ekonomisko, vides un sociālo ietekmi neattaisno atbrīvojuma atcelšanu. Kopumā apspriede ar ieinteresētajām personām apstiprināja to, ka vajadzīgs salīdzinošs aprites cikla novērtējums, lai nodrošinātu stingru pamatu izmaksu un ieguvumu analīzei. Iesaistīto personu komentāru apkopojums ir pieejams Vides ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē[8].

SECINĀJUMI

Direktīvas 4. panta 4. punkts nosaka, ka Komisijai jāpārskata atbrīvojums, ko piešķir saskaņā ar 4. panta 3. punkta c) apakšpunktu, un līdz 2010. gada 26. septembrim Eiropas Parlamentam un Padomei jāiesniedz ziņojums. Ziņojumam jāpievieno attiecīgi priekšlikumi ar mērķi aizliegt izmantot kadmiju baterijās un akumulatoros, ja tas nepieciešams.

Pētījumā, kas Komisijas vajadzībām tika veikts 2003. gadā, secināts, ka tobrīd atbrīvojumam nebija reālu alternatīvu. Kopš tā laika ir kļuvusi pieejama jauna informācija, tostarp jauns Riska novērtējuma ziņojums, Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūras sagatavots ziņojums un Komisijas pasūtīts pētījums, kurā apkopota pieejamā informācija. Neskatoties uz zināmām priekšrocībām un trūkumiem, šobrīd litija jonu un NiMH tehnoloģija ir pilnībā konkurētspējīgas alternatīvas NiCd baterijām. Atbrīvojuma atcelšana, iespējams, varētu sniegt ieguvumus vides un veselības ziņā, tomēr lielas neskaidrības ir par ieguvumu novērtējumu. Patlaban nav iespējams pierādīt, ka ieguvumi pēc atbrīvojuma atcelšanas pārliecinoši kompensēs izmaksas.

Pieejamos pētījumu rezultātus un apspriedes, kas organizētas ar ieinteresētajām personām un starp tām, ietekmē tas, ka nav būtisku salīdzinošu datu par ietekmi, ko rada bezvada elektriskajos instrumentos izmantojamo bateriju veidi. Tikai salīdzinošs aprites cikla

[8] Ieinteresēto personu apspriešanās rezultāti: http://ec.europa.eu/environment/consultations/batteries_en.htm.

novērtējums par trim galvenajām alternatīvām var būt pamats pienācīgam ietekmes novērtējumam par atbrīvojumu un kliedēt esošās neskaidrības.

Komisija secina, ka šajā gadījumā nav lietderīgi ierosināt priekšlikumus atcelt bezvada elektriskajiem instrumentiem noteikto atbrīvojumu no aizlieguma izmantot kadmiju baterijās un akumulatoros. Jebkuram tiesību akta priekšlikumam šajā jomā, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu atbilstoši Komisijas politikai, būtu vajadzīga salīdzināma tehniskā un zinātniskā informācija par izmaksām un ieguvumiem attiecībā uz kadmiju un tā aizstājējiem pārnēsājamās baterijās un akumulatoros, kas paredzēti lietošanai bezvada elektriskajos instrumentos. Tāpēc Komisija pasūtīs veikt salīdzinošu aprites cikla analīzi, gūstot šo informāciju papildus jau esošajai zinātniskajai literatūrai un iekļaujot profesionālapskati, kā to paredz zinātniskās kvalitātes standarti. Balstoties uz šo informāciju un saskaņā ar Bateriju direktīvas (Direktīva 2006/66/EK) 4. panta 4. punktu, Komisija vajadzības gadījumā sagatavos tiesību aktu priekšlikumus ar mērķi aizliegt izmantot kadmiju baterijās un akumulatoros, ko lieto bezvada elektriskajos instrumentos, atceļot spēkā esošo atbrīvojumu.